

NÂBÎ DÎVÂNINDA GEÇEN AVRUPA KÖKENLİ KELİMELER

Salih SAVAŞ

Kafkas Üniversitesi, Bakü / Azerbaycan

Anahtar Kelimeler: Nâbî, Dîvân, kelime, Avrupa, dil.

ÖZET

XI. yüzyılda Anadolu kapılarının Türklere açılmasıyla Orta Asya'dan göç eden Türkler Anadolu'ya yerleşmeye başlamışlardır. Buradaki halklarla kaynaşmaları sonucunda birçok yabancı kelime Anadolu Türkçesine geçmiştir. Türkler, ilk defa karşılaştıkları meyve, sebze, tarım aletleri, yemek kültürü, çiçekler ve denizcilik ile ilgili kelimeleri küçük bir ses değişikliği yaparak aynen almışlardır. Meselâ Yunanca “pisello” bezelye, “amanitari” mantar olarak kullanılmıştır. Ticarete kullanılan “poliçe” Karadeniz’de ve Akdeniz’de deniz ticareti yapan Venedikli tüccarlar tarafından İtalyancadan geçmiştir. XV. yüzyılın ortalarından itibaren Avrupa’ya yönelme neticesinde bu bölgelerde yaşayan halkların (Arnavut, Macar, Rumen, Bulgar, Hırvat, Makedon, Sırp vd.) dillerinden de binlerce kelime Osmanlı Türkçesine geçmiştir. XVII. yüzyıl dîvân şairi Nâbî'nin Dîvânında da Avrupa dillerinden geçmiş kelimelere rastlamaktayız. Meselâ, Türkçeye yerleşmiş ve çok değişik anlamlarda kullandığımız “efendi” kelimesi Yunancadan gelmiştir. Bunun gibi binlerce kelime Türkçeye girmiş ve Türkçe ile bütünleşmiştir.